

sem hisznek. Végül is mindegy, miként történt. David Albahari nem keresi a helyes választ, mert mindkét oldal a nyelvet, a nyelvvel pedig az emlékezetet teszi próbára. Nyelv nélkül se az igazságnak, se a hazugságnak nincs tétje. Ahogyan a szabadságnak sincs. A csalétek nem kiút ebből a lebegésből és vég nélküli, örökös bolyongásból.

David Albahari fejezetek és bekezdések nélkül, egyvégtében írta meg a *Csalétket*, mintha ezzel az egyszerűnek látszó elbeszélői furfanggal is a helytől és a nyelvtől elszakadó örökös, végtelen bolyongást nevezte volna meg. Közben az olvasót meg arra készítette, hogy egyetlen mondatot se hagyjon ki, hogy ne lépje túl a neki nem tetsző bekezdést, mert ha így tesz, kilép a regény szövegéből és maga is, miként az elbeszélő regényhős, valahol a távoli Kanada otthontalan vidékén találja magát.

De mást is közöl az egyvégtében elmondott regény. A nyelv elvesztéséről, az anya hangszalagra rögzített szavainak emlékééről (ami csak másik neve a nyelv elvesztésének) szóló regény regénynek vehető-e még, vagy ez a sokat próbált „műfaj” maga is levegővé vált, bolygó lélekké, lidércké, mint a történetmondásról már lemondott elbeszélő? Nem érdemes választ keresni. Hadd lebegjen a kérdés. Nincsen érdekesség a válaszban. Inkább abban van, hogy maga a kérdés emeli azonos szintre a képzeletet és a valóságot, a történelmet és az időserűséget, az életet és az irodalmat. Ha van ilyen „azonos” szint.

